

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βατσινιάζω.

Ὁ μὴ ἐμβολιασμένος διὰ δαμαλίδος, ἀνεμβολίαστος ἐνθ' ἄν.: Πέθανε τὸ παιδί ἀπὸ βλογιά, γιὰτ' ἦταν ἀβατσίνωτο στο Κυκλ.

άβατσίνωτος ἐπίθ. ἄγν. τόπ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βατσινώνω.

Ἀβατσίνιαστος, ὁ ἰδ.

άβαφτισιὰ ἡ, Πάρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐς. βάφτισι.

Τὸ νὰ μὴ εἶναι τις βαπτισμένος, ἔλλειψις βαπτίσματος: Φρ. Αὐτὸ τὸ σπῖτι τὸ δέρνει ἀβαφτισιὰ (ἦτοι ἀφίνουν τὰ τέκνα των νὰ μεγαλώνουν ἀβάπτιστα).

άβάφτιστος ἐπίθ. ἀβάπτιστος Πόντ. (Κερασ. Οἰν.) ἀβάπτιστους Μακεδ. ἀβάφτιστος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Ὁφ. Τραπ. κ. ἄ.) ἀβάφτιστους Ἡπ. Μακεδ. κ. ἄ. ἀβάφτ'ιστους Λέσβ. Μακεδ. (Βογατσ.) ἀάφτιστος Κάρπ. ἀδάφτιστος Μεγίστ. Νίσυρ. Σύμ. ἀγιάφτιστος Σίφν. ἀβάφκιστε Τσακων. ἀβάπτιγος Πόντ. (Σάντ.) ἀβάφτιγος σύννηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀβάφτ'ιγους Ἡπ. Σάμ. κ. ἄ. ἀβάφτιος Παξ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀβάπτιστος δηλοῦντος μὲν τὸν μὴ βυθισθέντα ἢ βαπτισθέντα ἐν ὑγρῷ, προσλαβόντος δὲ ἀπὸ τῶν Χριστιανικῶν χρόνων τὴν σημ., ἣν ἔχει σήμερον. Οἱ τύπ. ἀβάπτιστος καὶ ἀβάπτιγος μετὰ τοῦ συμφωνικοῦ συμπλέγματος πτ λέγονται κατ' ἐπίδρασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης.

1) Ὁ μὴ βαπτισθεὶς συμφώνως πρὸς τὸ δόγμα καὶ τὴν τυπικὴν διάταξιν τῆς ἐκκλησίας διὰ τριττῆς καταδύσεως καὶ ἀναδύσεως εἰς τὸ ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας ἐν τῇ ὀνόματι τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἀγίας Τριάδος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: Τὸ παιδί εἶναι ἀβάφτιστο. Τό'χει ἀκόμη ἀβάφτιγο τὸ μωρὸ κοιν. Τὸ μωρὸ ἀβάφτιγο ἐν' ἀκόμηνο (ἀκόμη) Ὁφ. Τὸ μισοῦλλι ἐπενᾶτξε ἀβάφκιστε (τὸ μικρὸν ἀπέθανεν ἀβάπτιστον) Τσακων. || Παροιμ. φρ. Ἀάφτιστο παιὶ κλαψοῦρες ἔχει (ταύτην λέγει ὁ θέλων νὰ προτρέψῃ τινὰ νὰ βαπτίσῃ τὸ παιδί του) Κάρπ. || Γνωμ. Ἀβάφτιστον κόκκαλον ᾽ς τὸν παράδεισον ᾽κὶ πάγει (ὅτι ὁ ἀλλοθρησκός, καὶ μάλιστα ὁ Τοῦρκος, ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἀγαθός, δὲν θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν παράδεισον, ὅπως ἐννοεῖται οὗτος κατὰ τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν) Οἰν. Ἀβάφτιστον ἄνθρωπον μουρτάρτς ἐν' (ὁ ἀβάφτιστος ἄνθρωπος εἶναι ἀκάθαρτος καὶ μιαιρός. Ἐπὶ ἀλλοθρήσκου καὶ κυρίως τοῦ Μωαμεθανοῦ) Τραπ. || Ἄσμ.

Γιὰτ' εἶν' Τοῦρκους ἀβάφτιστους κ' ἰού'σι βαπτισμένους Μακεδ. β) Ἀπιστος, ἀσεβής, κυρίως ἐπὶ Μωαμεθανοῦ σύννηθ.: Εἶν' ἀβάφτιστος, δὲν πιστεύει τίποτα. Τί περιμένεις ἀπ' αὐτόν, εἶν' ἀβάφτιστος, ἀμύρωτος! 2) Μεταφ. σκληρός, ἄδικος, κακὸς σύννηθ.: Εἶνι ἀβάφτιστους, δὲν ἔχ' λάδ' ἀπάνου του Ἡπ. Τὸν παρακαλέσαμε νὰ κάνῃ μιὰ βοήθεια γιὰ τὴν ὀρφανὴ καὶ αὐτουνοῦ ἡ ψυχὴ δὲ ράγισε, γιὰτ' εἶν' ἀβάφτιστος Σύρ. Τέλεια ἀβάφτιστος! Κύπρ. Βρὲ ἀβάφτιστε! (ὕβριστικῶς) Πελοπν. (Λακων.) Οὐ ἀβάφτ'ιγους! Ἡπ. Συνών. ἀλάδωτος. 3) Φιλάργυρος Σύρ.: Εἶν' ἀβάφτιστος, πεντάρα δὲν τοῦ παίρνεις ἀπ' τὰ χέρια του.

άβαφτιος ἐπίθ. Ἀθῆν. Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) Σύρος κ. ἄ.—Λεξ. Βυζ. ἄβαφτους Μακεδ. (Βογατσ.)

κ. ἄ. ἄβαφτε Τσακων. ἄβαφος Θράκ. (Σαρεκκλ.) Εὐβ. (Κονίστρ.) Κρήτ. Παξ. Πελοπν. (Τρίκκ. κ. ἄ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Σάντ. Χαλδ.) κ. ἄ. ἄδαφος Σύμ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἄβαπτος κυριολεκτοῦμένου ἐπὶ μετάλλου μὴ βυθιζομένου εἰς ψυχρὸν ὕδωρ πρὸς σκλήρυνσιν, ὑποστάντος δὲ σημασιολογικὴν ἐξέλιξιν διὰ τὸ νεώτ. ρ. βάφτω. Ὁ τύπ. ἄβαφος κατ' ἐπίδρασιν τοῦ βάφω λεγόμενου ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ βάφτω καὶ παρὰ Βλάχ. Τὸ ἄδαφος παρὰ τὸν τύπ. δάφω.

1) Ὁ μὴ βυθισθεὶς ἐν καταστάσει πυρακτώσεως εἰς ὕδωρ ψυχρὸν πρὸς ἀποσκλήρυνσιν, ἀστόμωτος, ἐπὶ σιδηροῦ αἰχμηροῦ ὀργάνου Εὐβ. (Κονίστρ.) Πόντ. (Κερασ.) Σύρ. Τσακων. κ. ἄ.: Δὲν εἶναι καλὰ βαμμένο τὸ τσικούρι, ᾽πόμεινε ἄβαφο Κονίστρ. Ἀξίνα ἄβαφτη Σύρ. Σίδερε ἄβαφτε Τσακων. 2) Ὁ μὴ βαφεὶς, ἀχρωμάτιστος Ἀθῆν. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κρήτ. Παξ. Πελοπν. (Τρίκκ. κ. ἄ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) Σύμ. κ. ἄ.: Ἡ δόλια ἐπόμεινε ἄβαφη Κρήτ. Τὸ παννὶ ἐπόμεινε ἄβαφο αὐτόθ. Ἀβγά ἄβαφα Παξ. κ. ἄ. Ὠβὰ ἄβαφα Χαλδ. Ἀβαφο ἐπόμεινε τὸ μαλλι Ὁφ. Τὸ μαλλὶν ἄβαφτον ἐν' Τραπ. Ἀδαφα μαλλιά Σύμ. Ἐρζα ἄβαφτα (ἔρζα = ἔρια) Τσακων. Ἀβαφον δάλ' φορεῖ Χαλδ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Βλάχ.

άβαχτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄβαχτους Μακεδ. (Καστορ. Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βάζω.

Ὁ μὴ βάζων, ὁ μὴ παράγων κρότον ἐνθ' ἄν.: Σπύριτον ἄβαχτον (ὅπερ κατὰ τὴν ἀνάφλεξιν δὲν κροτεῖ) Καστορ.

άββās ὁ, Θράκ. (Αἰν.) Πάρ. Σάμ. κ. ἄ. ἀββās Νάξ. (Ἀπύρανθ. Σαγκρ.) Πάρ. κ. ἄ.

Μεσν. ἐκ τοῦ ἡδη μεταγν. ἀββā, ὅπερ Ἑβραϊκ. Πβ. Μάρκ. Εὐαγγ. 14,36 «ἀββā ὁ πατήρ», Παῦλ. Ἀπόστ. Ρωμ. 8,15 καὶ Γαλάτ. 4,6.

1) Ἡγούμενος μοναστηρίου Θράκ. (Αἰν.) Πάρ. Σάμ. κ. ἄ.: Παροιμ.

Αὐτὸς ἀββās καὶ αὐτὸς κριτής, ποῦ πὰς ἰοῦ νὰ δικαστῆς; (ἐπὶ ἀνισχύρου θέλοντος νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὸν λίαν ἰσχυρὸν) Σάμ. || Ἄσμ.

Ὁ ἡγούμενος ἀββās, | ὁ ἀββās ὁ ταυλαββās
ὄλ' ἡμέρα τρώγ' ἐλαιὸς | καὶ τὴ νύχτα κοντσουλῆς
(σκωπτικόν) Πάρ. 2) Μεταφ. εὐτραφὲς κριὸς ἢ τράγος ἄνευ κεράτων Νάξ. (Ἀπύρανθ. Σαγκρ.): Ἐχω 'ναν ἀββā κριὸ ποῦ κάνει ἕνα βασίλειο Ἀπύρανθ. Πβ. φλάρος. 3) Βλάχ, μωρὸς Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Εἶναι κ' εὐτὸς ἕνας ἀββās νὰ σοῦ πῶ! Πβ. ταυραββās.

άββελίδος ἐπίθ. Ζάκ. Κεφαλλ. ἄββ'λίδος Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *avvilito*. Τὸ εὐωμήθη ἐκ τροπῆς τοῦ πιθανῶς διὰ τὴν γειννίασιν τοῦ ὑγροῦ. Διὰ τὸ δ' ἀντὶ τοῦ τ πβ. φαλλίτο-φαλλίδος.

1) Ἀδύνατος σωματικῶς, ἐξηντλημένος Κεφαλλ.: Μοῦ φαίνεσαι πολὺ ἀββελίδος. 2) Ἑσκοτισμένος τὸν νοῦν, ἀφηρημένος Ζάκ.: Ἀββελίδος εἶσαι, δὲν προσέχεις! Πβ. ἀββελίρω.

άββελίρισμα τό, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀββελίρω.

1) Ἡ κατάστασις τοῦ ἀφηρημένου, τοῦ ἐσκοτισμένου

